Vlaams Parlement

1872 (2018-2019) – Nr. 3
ingediend op 2 april 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Katrien Schryvers en Ingeborg De Meulemeester

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging, wat betreft de regeling van administratieve geldboeten

verzendcode: WEL

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:
Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:
Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde, Elke Wouters;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Jamila Hamddan Lachkar, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Laurence Libert;
Jan Bertels, Bart Van Malderen;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:
Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:
1872 (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

INHOUD

1. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 4
2. Algemene bespreking 5
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming 7
4. Stemming over het geheel 7

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging, wat betreft de regeling van administratieve geldboeten, tijdens haar vergaderingen van 19 en 26 maart 2019.

Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement, vroeg de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin advies te verlenen over dit ontwerp van decreet. Dat advies werd verspreid als *Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1872/2.

1. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Dit ontwerp van decreet wijzigt het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het Overnamedecreet van 6 juli 2018, en creëert de mogelijkheid om in welbepaalde gevallen administratieve geldboeten op te leggen aan woonzorgcentra, dagverzorgingscentra, centra voor kortverblijf, zorgkassen en verzekeringsinstellingen. Deze sancties zijn bedoeld om een aantal verplichtingen van deze actoren ten aanzien van de Vlaamse overheid afdwingbaar te maken en fouten te kunnen bestraffen. Voor het regelen van deze sancties ontbrak de decretale basis in beide decreten, wat met dit ontwerp van decreet wordt rechtgezet.

Enerzijds wordt voortgebouwd op wat reeds bestond in het kader van de federale ziekteverzekering. Dat is het geval voor de sancties voor de verzekeringsinstellingen die slechts beperkt aangepast zijn ten aanzien van de bestaande regeling. Anderzijds zijn ze nieuw wanneer een regeling ontbrak. Dat is het geval voor de sancties voor de zorgkassen en voor de specifieke nog ontbrekende sanctiemogelijkheid ten aanzien van woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra wanneer zij opzettelijk foutieve gegevens doorgeven.

De artikelen 6 tot 10 beschrijven de sancties ten aanzien van verzekeringsinstellingen. De nieuwe artikelen 9 en 37 van het Overnamedecreet van 6 juli 2018 regelen een administratieve geldboete als verzekeringsinstellingen door een fout, vergissing of nalatigheid onverschuldigde of te hoge tegemoetkomingen betalen aan een zorgvoorziening, een rechthebbende of een vervoerder. Er wordt ook een administratieve geldboete opgelegd als verzekeringsinstellingen onjuiste inlichtingen en documenten bezorgen aan een agentschap in het kader van het toezicht. Bovendien houden de artikelen een delegatie aan de Vlaamse Regering in voor het aanwijzen van ambtenaren die een administratieve geldboete kunnen opleggen aan de verzekeringsinstellingen, en voor het uitwerken van de nadere regels omtrent de oplegging, betaling en bestemming van die administratie. De nieuwe bepalingen zijn geïnspireerd op artikel 166 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994.

Artikel 2 voegt een nieuw artikel 28/1 toe aan het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, dat de administratieve geldboete voor zorgkassen regelt. Het gaat om mogelijke sancties bij het niet of niet tijdig verstrekken aan de Vlaamse overheid van een aantal rapporten en gegevens, zoals het boekhoudkundige verslag, gegevens met het oog op beleidsinformatie in het kader van de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, en gegevens inzake aansluitingen, aanvragen en tegemoetkomingen.

Daarnaast wordt ook een sanctiemogelijkheid ingevoerd wanneer fraude of ernstige nalatigheid wordt vastgesteld die aanleiding geeft tot een fout bij de toekenning van het persoonsvolgend budget. Daarbij worden minima en maxima bepaald, naast een regeling voor verzachtende omstandigheden.

Het artikel houdt tevens een delegatie aan de Vlaamse Regering in. De Vlaamse Regering wijst de ambtenaar aan die de geldboete kan opleggen, betalingsuitstel kan verlenen, het dwangbevel kan viseren en uitvoerbaar verklaren, en de nadere regels kan opleggen voor uitvoering en beroepsmogelijkheden. De Vlaamse Regering bepaalt op basis hiervan wat moet worden verstaan onder niet tijdig voorleggen.

De artikelen 3 tot 6 betreffen de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra. De nieuwe artikelen 146/1, 148/2, 150/1 en 152/1 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming maken een administratieve geldboete mogelijk voor woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra die een agentschap opzettelijk verkeerde gegevens verstrekken om een hogere tegemoetkoming te verkrijgen dan de tegemoetkoming waarop ze op basis van de reële gegevens recht zouden hebben.

De bedoeling is om optimalisaties te voorkomen zoals woonzorgcentra die voor de financiering medewerkers ingeven die daar niet thuishoren of voorzieningen die medewerkers in een andere functie doorgeven in de webapplicatie. Het is niet de bedoeling om de sector te culpabiliseren maar wel om een stok achter de deur te hebben wanneer dergelijke zaken worden vastgesteld. Minister *Jo Vandeurzen* verwacht een preventief effect wanneer hierop goed wordt gecontroleerd. Als misbruik wordt vastgesteld, kan de Zorginspectie of het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid ingrijpen. Directies zullen snel merken dat optimalisaties niet langer mogelijk zijn. De bepalingen houden een delegatie aan de Vlaamse Regering in voor het aanwijzen van de ambtenaar die de geldboete kan opleggen, naast nadere maatregelen voor uitvoering en beroepsmogelijkheden.

2. Algemene bespreking

Elke Van den Brandt leest dat vanwege de urgentie beslist is het voorontwerp van decreet niet te wijzigen ondanks opmerkingen van de Raad van State. Ze wil vernemen waarom het dossier zo urgent is kunnen worden, en of deze aanpak na verloop van tijd niet tot juridische problemen zal leiden.

Freya Saeys is voorstander van administratieve sancties bij fraude of fouten. De wijze waarop zorgkassen, verzekeringsinstellingen en woonzorgcentra behandeld worden, verschilt echter. In geval van fraude of ernstige nalatigheid door een zorgkas bij het toekennen van een persoonsvolgend budget, bedraagt de administratieve boete 125 euro per getroffen gebruiker, wat de spreekster als een laag bedrag beschouwt. Wanneer een woonzorgcentrum met of zonder een bijkomende erkenning, een dagverzorgingscentrum of een centrum voor kortverblijf het agentschap opzettelijk verkeerde gegevens verstrekt om een hogere tegemoetkoming te verkrijgen, kan het agentschap naast de terugvordering van de tegemoetkoming een boete opleggen van 500 tot 50.000 euro.

Het is opmerkelijk dat geen administratieve geldboete kan worden opgelegd aan een verzekeringsinstelling nadat een periode van twee jaar is verlopen vanaf het einde van de maand waarin de inbreuk is gepleegd. Freya Saeys wil vernemen waarom deze bepaling enkel geldt voor verzekeringsinstellingen. De boetes die aan verzekeringsinstellingen kunnen worden opgelegd, zijn daarnaast zeer beperkt.

Bart Van Malderen zegt dat de Raad van State midden 2018 heeft opgemerkt dat een wettelijk kader nodig is om boetes te heffen. In januari 2019 heeft de Vlaamse Regering aan de Raad van State gevraagd bij hoogdringendheid advies te verlenen over dit ontwerp van decreet. Een verzoek waaraan de Raad van State heeft voldaan, waarna de Vlaamse Regering het advies naast zich neer heeft gelegd.

De Raad van State merkt op dat dit ontwerp van decreet ook voor advies moet worden voorgelegd aan de strategische adviesraad, en geeft daarnaast de voorkeur aan een samenwerkingsakkoord op basis van het kaderdecreet van 22 maart 2019 betreffende de bestuurlijke handhaving. Een generieke regeling is immers te verkiezen boven dit ontwerp van decreet. De Vlaamse Regering heeft beide opmerkingen onder het mom van de hoogdringendheid naast zich neergelegd. De spreker vraagt de minister op basis waarvan er sprake is van hoogdringendheid aangezien het probleem reeds midden 2018 bekend was.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft gezien het gevorderde stadium van de regeerperiode nog naar een decretale basis voor sancties gezocht. Voor de verzekeringsinstellingen is naar continuïteit gestreefd. De bestaande federale regeling wordt voortgezet. Omdat er nog geen regeling was voor de zorgkassen, is de uiteindelijke oplossing geënt op de historisch gegroeide federale regeling rekening houdend met de specifieke context. Er zijn inmiddels immers tal van regels uitgevaardigd om de goede werking van de zorgkassen te waarborgen. De financiële responsabilisering zet de zorgkassen ertoe aan de dienstverlening kwaliteitsvol uit te voeren. De zorgkassen zijn strikt gereglementeerd: alle transacties moeten digitaal worden doorgegeven waardoor ze traceerbaar zijn. Gegevens bewust of moedwillige veranderen is daardoor heel moeilijk. De vrijheidsgraad van de verzekeringsmaatschappijen, die nog een aantal papieren stromen volgen, is van een andere orde. De financiële verantwoordelijkheid waaraan zorgkassen moeten voldoen, betekent dat terugvorderingen mogelijk zijn als niet correct wordt gehandeld.

De boetes lijken laag, maar moeten telkens vermenigvuldigd worden met het aantal prestaties, documenten of fouten. Fouten in een gedigitaliseerd systeem zijn meestal het gevolg van fouten in applicaties of verwerking van gegevensstromen. In de praktijk zal het telkens om een veelvoud van de vermelde bedragen gaan. Een sanctie zal vaak samengaan met financiële responsabilisering want rechtzettingen vallen ten laste van de werkingsmiddelen. Er kan worden opgetreden tegen subsidiefraude wanneer blijkt dat een zorgkas of verzekeringsinstelling niet meewerkt aan het toezicht.

De boetes voor woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra liggen hoger omdat het om andere feiten gaat. Bij zorgkassen gaat het om foute of laattijdige gegevens op basis waarvan zorgkassen geen financieel voordeel verwerven. Bij woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra gaat het om het opzettelijk verstrekken van verkeerde gegevens om een hogere tegemoetkoming te verkrijgen, of om bewuste fouten met het oog op inkomstenoptimalisatie.

Er is advies op tien dagen gevraagd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Na het verstrijken van die termijn heeft de Vlaamse Regering het dossier goedgekeurd. De raad heeft daarna laten weten geen advies te kunnen uitbrengen.

Gezien de beperkte tijd om nog tot een samenwerkingsakkoord te komen en omdat het ontwerp van decreet zonder dergelijk akkoord ook uitvoerbaar is, is beslist niet op dat advies in te gaan. Bovendien gaat een samenwerkingsakkoord

uitsluitend over de eerder uitzonderlijke dossiers waarin strafrechtelijk moet worden opgetreden.

Het kaderdecreet van 22 maart 2019 betreffende de bestuurlijke handhaving is een generiek decreet waartoe men moet toetreden. Er is uiteindelijk voor geopteerd om minstens bij aanvang aan te sluiten bij het voor de sector bekende sanctiemechanisme dat gebaseerd is op de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994. Er is opnieuw voor continuïteit gekozen. De bepalingen in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming zijn vergelijkbaar met het Overnamedecreet van 6 juli 2018.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot 10

De artikelen 1 tot 10 worden zonder opmerkingen met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

4. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS
Ingeborg DE MEULEMEESTER,
verslaggevers